

Forbedret statistikgrundlag for nationalregnskabs opgørelser for bygge og anlæg

Produktivitetskommissionen konkluderede i deres indledende analyser af nationalregnskabet, at tidsserierne for *bygge og anlæg* ikke kan anvendes til produktivetsberegninger. På denne baggrund besluttede Danmarks Statistiks Styrelse, i juni 2013, at nedsætte et udvalg, der sammen med Dansk Byggeri, Håndværksrådet, Teknik og Energistyrelsen skulle komme med forslag til at forbedre statistikgrundlaget for nationalregnskabs produktivetsopgørelser for *bygge og anlæg*.

Konklusion Undervejs i arbejdet er der desuden konstateret behov for at forbedre kvaliteten af de kvartalsvise nationalregnskabsberegninger af *bygge og anlæg* for at reducere revisionerne og dermed mindske usikkerheden på BNP i faste priser.

Desuden vil det forbedre datagrundlaget for prisindeksene; *Owner-Occupied Housing* og *House Price Index*, der er blandt hovedindikatorerne i EUs *Macroeconomic Imbalance Procedure*.

Endelig kan den EU-lovbestemte indberetning af producentprisindeks for byggeri af boliger ligeledes forbedres, så den bliver mere sammenlignelig med andre EU-lande.

Forslagene omfatter følgende elementer:

- En udvidelse af den eksisterende dataindsamling om beskæftigelsen i *bygge og anlæg* med oplysninger om omsætning opdelt efter nybyggeri, hovedreparation og løbende vedligehold samt anlæg
- En opdeling af spørgsmålet i bygge- og anlægsbranchens køb af råvarer og tjenester om køb af underentrepriser i tre spørgsmål om nybyggeri, reparation samt anlæg
- Etablering af nye kvartalsvise producentprisindeks for boligbyggeri samt årlige producentprisindeks for de øvrige aktiviteter i *bygge og anlæg*
- Omlægning af beregningerne i såvel det årlige som det kvartalsvise nationalregnskab fra og med opgørelsesåret 2015

Branchens repræsentanter har vurderet, at forslagene til indhentning af de nye oplysninger ser fornuftige ud, men har understreget, at Danmarks Statistik bør bestræbe sig på at begrænse stigningen i indberetningsbyrden mest muligt. Herudover har de udtrykt skepsis over for en kvartalsvis indsamling af omsætningstal for branchen. De mener, at en årlig indsamling er tilstrækkelig i forhold til produktivetsberegningerne.

Danmarks Statistik er enig med branchens repræsentanter i dette synspunkt vedrørende relevansen for produktivetsberegningerne. Som nævnt ovenfor er der imidlertid andre kvalitetshensyn at tage, bl.a. i forhold til det kvartalsvise nationalregnskab, og disse yderligere forbedringer kan med fordel gennemføres

samtidigt. Ved gennemførelse af tiltagene foreslås det, at arbejdsgruppen fortsætter som følgegruppe.

Hvis alle ovenstående tiltag gennemføres, skønnes den årlige indberetningsbyrde samlet at stige med 1,4 mio. kr. som følge af de nye dataindsamlinger for *bygge og anlæg*.

Desuden skønnes det, at Danmarks Statistiks omkostninger ved at etablere de nye statistikker vil beløbe sig til 3,1 mio. kr. i 2015. I 2016 og 2017 forventes udgifterne til drift af de nye statistikker samt indarbejdelsen i nationalregnskabet at koste 2,4 mio. kr. hvert år. Fra 2018 forventes driftsudgifterne at beløbe sig til 2,3 mio.kr.

Det er søgt om midler på Finansloven for 2015, men status på bevillingen er endnu ukendt.

Indstilling På denne baggrund indstilles det, at;

1. Der indsamles nye data fra branchen fra og med 2015
 - a) Årlige detaljerede omsætningstal samt oplysninger om køb af underentrepriser til etablering af et tilfredsstillende grundlag for bedre produktivetsberegninger inden for *bygge og anlæg*
 - b) Kvartalsvise omsætningstal for de tre kategorier til etablering af et tilfredsstillende grundlag til forbedring af det kvartalsvise nationalregnskab
 - c) Kvartalsvise prisoplysninger og karakteristika for nybyggeriet af boliger til etablering af et nyt producentprisindeks for byggeri af boliger
 - d) Årlige prisoplysninger og karakteristika for byggeriet af andre bygninger til etablering af et nyt producentprisindeks for byggeri af andre bygninger
 - e) Årlige prisoplysninger for hovedreparations- og vedligeholdelsesaktiviteter til etablering af producentprisindeks for hovedreparation og løbende vedligeholdelse
2. Eksisterede data udnyttes fra og med 2015
 - a) Data fra Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter for byggeri af almene boliger og offentlige bygninger anvendes som supplerende datakilde til producentprisindeksene for byggeri af boliger og andre bygninger
 - b) Data fra Vejdirektoratet anvendes til etablering af et producentprisindeks for anlæg
3. De nye oplysninger indarbejdes i det årlige nationalregnskab i løbet af 2016 og 2017 fra og med opgørelsesåret 2015
4. Det forventes, at de nye oplysninger om omsætninger og priser offentliggøres i løbet af 2015. Efterfølgende vil de blive indarbejdet i det kvartalsvise nationalregnskab. Det endelige nationalregnskab for 2015 vil blive offentliggjort i 2018. Indarbejdelsen i nationalregnskabet vil ske i

niveau eller som vækstrater, alt afhængig af størrelsen af bruddet i tal-
lene mellem ny og gammel metode.

1. Indledning	5
2. Bygge og anlæg i nationalregnskabet	6
2.1 Vurdering af de nuværende beregninger	7
2.2 Forslag til ændret beregningsmetode	8
3. Forslag til forbedring af opgørelserne af produktionsværdien for bygge og anlæg i løbende priser	9
3.1 Ny produktfordeling for <i>bygge og anlæg</i> i NR.....	9
3.2 Forslag til dataindsamling	10
4. Forslag til forbedring af opgørelserne af produktionsværdien for bygge og anlæg i faste priser	11
4.1 Metoder til beregning af deflatorer for <i>bygge og anlæg</i>	11
4.1.1 Internationale erfaringer	11
4.1.2 Nye deflatorer til NR	12
4.2 Prisindeks for nybyggeri af boliger	13
4.2.1 Valg af metode	13
4.2.2 Datakilder.....	13
4.2.3 Dataindsamling.....	15
4.3 Prisindeks for nybyggeri af andre bygninger	16
4.3.1 Valg af metode	16
4.3.2 Dataindsamling.....	16
4.4 Prisindeks for hovedreparation og løbende vedligeholdelse	18
4.4.1 Valg af metode	18
4.4.2 Vægtgrundlag	18
4.4.3 Dataindsamling.....	19
4.5 Prisindeks for anlægsarbejder.....	20
4.5.1 Valg af metode	20
4.5.2 Datakilder.....	20
5. Indberetningsbyrde og omkostninger for Danmarks Statistik ved etablering og drift	21

1. Indledning

Produktivitetskommissionen (PK) udsendte i begyndelsen af april 2013 sin første egentlige analyserapport: *'Danmarks produktivitet – hvor er problemerne?'* Rapporten indeholder bl.a. en analyse af datagrundlaget for beregninger af produktiviteten. Er data fejlbehæftede, eller fortolkes tallene forkert, kan det i værste fald medføre fejlagtige konklusioner.

Data til produktivetsanalyser stammer næsten udelukkende fra nationalregnskabet (NR). PK har derfor gennemført et ganske kritisk eftersyn af de data og metoder, der anvendes i NR, herunder ikke mindst de metoder, der anvendes ved opgørelserne i faste priser (deflateringen). Gennem hele denne proces har Danmarks Statistik bistået PK i betydeligt omfang.

PK konkluderede bl.a., at tidsserierne for *bygge og anlæg* ikke kan anvendes til produktivetsberegninger. Det vil sige, at udviklingen i bruttoværditilvæksten (BVT) per præsteret arbejdstime, ved den nuværende beregning, ikke er retvisende. På denne baggrund besluttede Danmarks Statistiks Styrelse at nedsætte et udvalg med repræsentanter for erhvervet, for at undersøge mulige tiltag for at forbedre statistikgrundlaget for nationalregnskabets produktivetsopgørelser i *bygge og anlæg*. Udvalget blev desuden opfordret til at inddrage erfaringer fra andre lande samt hensyn til de EU-krav, der måtte være til de involverede statistikker.

Udvalget har taget udgangspunkt i rapporten *'Dokumentation og international benchmarking af bygge- og anlægsstatistikken'*, der blev udarbejdet i 2010, med det formål at dokumentere bygge- og anlægsstatistikens kvaliteter og usikkerheder, samt en afsøge mulige forbedringspotentialer.

Udvalgets arbejde

Udvalget har, udover Danmarks Statistik, haft deltagere fra Dansk Byggeri, Håndværksrådet, Tekniq og Energistyrelsen og har behandlet følgende emner, jf. udvalgets kommissorium:

1. Kan nationalregnskabets opgørelse i årets priser forbedres? Fx ved indhentning af omsætningstal for nationalregnskabsprodukterne i *bygge og anlæg*
2. Kan nationalregnskabets opgørelse i faste priser forbedres? Fx ved etablering af producentprisindeks for *bygge og anlæg*
3. Er nationalregnskabets opgørelse af præsterede timer i *bygge og anlæg* retvisende?

Se bilag 1 for det fulde kommissorium samt en detaljeret liste over udvalgets medlemmer.

Udvalget har i alt afholdt 4 møder, hvor Danmarks Statistiks oplæg til forbedring af produktivetsopgørelserne for *bygge og anlæg* er blevet diskuteret, især i forhold til valg af metode og datagrundlag. Gruppens brancherepræsentanter er desuden blevet bedt om at kommentere de forskellige forslag til nye indberetninger herunder skøn for indberetningsbyrden.

Som led i forarbejdet til forslag om etablering af producentprisindeks for *bygge og anlæg*, er der gennemført et studiebesøg hos *Statistiska Centralbyrån* i Sverige, hvor der allerede produceres et producentprisindeks for nybyggeri af boliger. Desuden har der været afholdt møde med Vejdirektoratet med henblik på at afdække mulighederne for et samarbejde om etablering af et producentprisindeks for anlægsarbejder.

Udvalget har diskuteret NRs opgørelse af præsterede timer i *bygge og anlæg*, og det blev fastslået, at NRs opgørelse af præsterede timer bygger på et rimeligt statistisk grundlag. Gevinsten ved en øget indsat må derfor anses for at være beskednen, hvorfor dette emne ikke behandles i denne rapport.

Rapportens opbygning

I kapitel 2 vurderes NRs nuværende produktivitsberegninger for *bygge og anlæg*, og der kommer med konkrete anbefalinger til, hvordan de kan forbedres. I kapitel 3 beskrives det, hvordan opgørelserne af produktionsværdien for *bygge og anlæg* i **løbende** priser kan forbedres med supplerende oplysninger om omsætningen. I kapitel 4 beskrives, hvordan opgørelserne af produktionsværdien for *bygge og anlæg* i **faste** priser kan forbedres ved etablering af nye deflatorer i form af producenterprisindeks for *bygge og anlæg*. I kapitel 5 gives et overblik over omkostninger og indberetningsbyrder forbundet med udvalgets anbefalinger.

2. Bygge og anlæg i nationalregnskabet

Produktionsværdi i løbende priser

I de nuværende nationalregnskabsberegninger af aktiviteten (den samlede produktionsværdi) indenfor *bygge og anlæg* i løbende priser bestemmes aktiviteten som summen af en række produkter. I det følgende listes de vigteste produkter og beregningsmetode:

- **Nybyggeri af bygninger (boliger og erhvervsbygninger)**; bestemmes ud fra antal nyopførte m² gange pris pr. m². Antal nyopførte m² kendes fra BBR, mens pr. m² prisen kendes fra et benchmark som fremføres med byggeomkostningsindeks for boliger¹
- **Offentlige erhvervsbygninger**; bestemmes ud fra regnskabsoplysninger
- **Løbende vedligeholdelse**; bestemmes ud fra købernes samlede udgifter til vedligeholdelse. Posten indeholder både vedligeholdelse af ejerboliger, lejerboliger og erhvervsbygninger
- **Hovedreparation**; den samlede reparation og vedligeholdelse (summen af hovedreparation og løbende vedligeholdelse) bestemmes som antal beskæftigede med reparation og vedligeholdelse gange omsætning pr. beskæftiget. Hovedreparation bestemmes som forskellen mellem den samlede reparation og vedligeholdelse og den løbende vedligeholdelse
- **Anlægsreparation**; virksomhedernes samlede udgifter til reparation af kapitalgoder (bygninger, anlæg, maskiner) kendes fra omkostningsundersøgelser og anlægsdelen bestemmes skønsmæssigt
- **Anlægsinvesteringer**; bestemmes ud fra regnskabsoplysninger

Produktionsværdi i faste priser

Med udgangspunkt i hvert produkts værdi i løbende priser omregnes værdierne til faste priser ved brug af de bedst mulige tilgængelige deflatorer. I praksis betyder det, at der benyttes byggeomkostningsindeks for boliger² og omkostningsindeks for anlæg til at bestemme mængdeudviklingen for de forskellige produkter. Dog gælder, at for nybyggeri af bygninger bliver mængdeudviklingen bestemt ud fra et vægtet gennemsnit af udviklingen i antal nyopførte m² bygninger.

¹ Beregningsteknisk foretages en nedadgående korrektion på et procent point til prisudviklingen givet ved byggeomkostningsindekset. Korrektionen angiver en antaget produktivitetseffekt.

² Ved deflatering af hovedreparation af bygninger antages tillige en produktivitetseffekt på et procent point som korrektion til byggeomkostningsindekset.

Forbrug i produktion og bruttoværditilvækst

I løbende priser bestemmes BVT ud fra oplysninger fra regnskabsstatistikken, som benyttes direkte efter en omregning til nationalregnskabsdefinitioner. Forbrug i produktionen i løbende priser bestemmes som forskellen mellem den samlede produktionsværdi og BVT i *bygge og anlæg*. De samlede udgifter i løbende priser til forbrug i produktion fordeles på produkter, hvilket - hvis informationen er tilgængelig - sker med udgangspunkt i information fra omkostningsundersøgelser.

I faste priser bestemmes forbrug i produktionen ved deflatering af de individuelle produkter, hvorefter BVT i faste priser bestemmes som forskellen mellem produktionsværdi og forbrug i produktion.

2.1 Vurdering af de nuværende beregninger

I det følgende skitseres svaghederne ved de nuværende opgørelsesmetoder af produktionsværdier for bygge- og anlægsbranchen i henholdsvis løbende og faste priser.

Svagheder i forbindelse med nybyggeri

Svaghederne ved opgørelserne af produktionsværdi i løbende og faste priser for nybyggeri af bygninger er:

- I løbende priser bliver produktionsværdien fastlagt som mængder gange priser, hvor prisudviklingen er bestemt ud fra byggeomkostningsindeks for boliger, men udsving i avancer fanges ikke
- I faste priser bliver mængdeudviklingen bestemt ud fra udviklingen i antal m², men kvalitetsændringer fanges ikke
- Korrektion for produktivetsforandringer foretages ved en nedadgående korrektion på et procentpoint til prisudviklingen givet ved byggeomkostningsindekset. Nedjusteringen er bestemt skønsmæssigt ud fra afvigelsen mellem byggeomkostningsindekset og indsamlede kvadratmeterpriser fra to benchmark tilbage i tiden

Svagheder i forbindelse med reparation og vedligeholdelse

Svaghederne ved opgørelserne af produktionsværdi i løbende og faste priser for løbende reparation og vedligeholdelse:

- I løbende priser bestemmes omfanget af produktionen ud fra omkostningsundersøgelser, hvor opdelingen på type af reparation og vedligeholdelse (maskiner, transportmidler, bygninger mv.) er usikker
- Deflateringen sker ved brug af byggeomkostningsindeks for boliger, hvor med eventuelle avance- og produktivetsændringer ikke fanges
- Korrektion for produktivetsforandringer foretages ved en nedadgående korrektion på et procentpoint til prisudviklingen givet ved byggeomkostningsindekset. Nedjusteringen er bestemt skønsmæssigt ud fra afvigelsen mellem byggeomkostningsindekset og indsamlede kvadratmeterpriser fra to benchmark tilbage i tiden

Svagheder i forbindelse med hovedreparation

Svaghederne ved opgørelserne af produktionsværdi i løbende og faste priser for hovedreparation:

- I løbende priser bestemmes produktionsværdien ud fra beskæftigelsesoplysninger og output pr. beskæftiget samt oplysninger fra omkostningsundersøgelser. Der er således en usikkerhed i forhold til opdelingen på type reparation og vedligeholdelse (maskiner, transportmidler, bygninger mv.) samt kvaliteten af beskæftigelsesoplysningerne og opgørelsen af output pr. beskæftiget.

- Deflateringen sker ved brug af byggeomkostningsindeks for boliger med 1 procentpoints korrektionen for produktivitetsudviklingen. Usikkerheden ved denne opgørelsesmetode går således på rigtigheden af 1 procent produktivitetsvækst samt eventuelle avanceændringer, som pr. definition ikke fanges af byggeomkostningsindekset
- Korrektion for produktivetsforandringer foretages ved en nedadgående korrektion på et procentpoint til prisudviklingen givet ved byggeomkostningsindekset. Nedjusteringen er bestemt skønsmæssigt ud fra afvigelsen mellem byggeomkostningsindekset og indsamlede kvadratmeterpriser fra to benchmark tilbage i tiden

Svagheder i forbindelse med anlægsaktivitet

Svaghederne ved opgørelsen af produktionsværdierne i løbende og faste priser for anlægsaktivitet:

- I løbende priser bestemmes omfanget af produktionen ud fra bygherrernes udgifter til anskaffelse af anlæg, hvor informationerne er af varierende kvalitet
- Deflateringen sker ved brug af omkostningsindeks for anlægsarbejder, hvor med eventuelle avance- og produktivetsændringer ikke fanges.

Delkonklusion

Sammenfattende må det konkluderes, at kvaliteten af de nuværende beregninger af bygge- og anlægsaktiviteten ikke lever op til de sædvanlige standarder for NRs opgørelser. Overordnet set er svaghederne, at:

- En del af produktionsværdien i faste priser baseres på mængdefremskrivninger (m²-fremskrivninger) uden nogen form for kvalitetskorrektion, og hvor værdier i løbende priser beregnes ved hjælp af omkostningsindeks

eller

- At (usikre) opgørelser i løbende priser omregnes til faste priser ved anvendelse af omkostningsindeks, der hverken tager højde for ændringer i produktivitet eller avancer

Konklusionen er, at opgørelserne i såvel løbende som faste priser er behæftet med betydelig usikkerhed ikke mindst i forskellige faser af konjunkturforløbet, og formentlig afviger systematisk fra de reelle forhold, dvs. indeholder en bias i de enkelte konjunkturfaser.

2.2 Forslag til ændret beregningsmetode

Løbende priser

Hvis ønsket er den bedste opgørelse i løbende priser af produktionsværdier, forbrug i produktion og BVT, så er regnskabsoplysninger suppleret med omkostningsundersøgelser for inputstruktur at foretrække. Dette svarer til fremgangsmåden for opgørelserne for en række andre brancher. Oplysningerne om produktionsværdier skal indeholde fordelinger på produkter, så der kan tages højde for effekter som følge af ændret sammensætning: Nybyggeri af boliger, nybyggeri af andre bygninger, nybyggeri af anlæg, hovedreparation og løbende vedligeholdelse mv. samt underentrepriser.

Faste priser

Det bedst mulige estimat i faste priser fås ved at tage udgangspunkt i de regnskabsbestemte produktfordelte produktionsværdier i løbende priser og deflatere disse med et tilhørende producentprisindeks. I dag bruges inputprisindeks (omkostningsindeks) – eventuelt med en fast korrektion for produktivetsud-

viklingen – til deflatering. Hvis produktionsværdi og forbrug i produktion i faste priser er retvisende, vil BVT i faste priser ligeledes være retvisende.

Anbefaling På baggrund af ovenstående kan følgende anbefaling sammenfattes:

Det vil være en klar forbedring af beregningerne af produktionsværdier i løbende priser for bygge og anlæg, hvis disse bliver beregnet ud fra regnskabsstatistikens tal, og at der tillige indsamles supplerende oplysninger om omsætningens fordeling på produkter. Ved deflatering vil det være en klar forbedring, hvis de til produkterne tilhørende producentprisindeks benyttes til bestemmelse af produktionsværdierne i faste priser.

Produktivitet Hvis de anbefalede forbedringer af beregningsmetoden for produktionsværdi i løbende og faste priser implementeres, vil det betyde, at målingen af produktivitet for *bygge og anlæg* vil blive betydelig mere retvisende.

Klassificering af beregninger i faste priser Eurostat rangordner forskellige deflateringsmetoder i 3 grupper; **A-metode**, som anses for den bedst mulige, **B-metode**, som er en acceptabel approksimation, hvis A-metode ikke er muligt, samt **C-metode**, som er uacceptabel. De nuværende deflateringsmetode er i praksis en C-metode, mens de foreslåede ændringer (se også afsnit 4.1.2) vil betyde, at deflateringsmetoderne vil bestå af både A- og B-metoder³.

3. Forslag til forbedring af opgørelserne af produktionsværdien for *bygge og anlæg* i løbende priser

Forbedringer af NRs opgørelse af bygge- og anlægsaktivitet i løbende priser kan opnås gennem indsamling af supplerende oplysninger om omsætning i *bygge og anlæg* fordelt på en række produkter.

3.1 Ny produktfordeling for *bygge og anlæg* i NR

Der foreslås tre tiltag:

A: Årlige oplysninger om omsætningen med detaljeret fordeling på følgende produkter:

1. Nybyggeri/tilbygning
 - 1.1. Boliger
 - 1.2. Andre bygninger
2. Reparation og vedligeholdelse af bygninger
 - 2.1. Hovedreparation
 - 2.1.1. Boliger
 - 2.1.2. Andre bygninger
 - 2.2. Løbende vedligeholdelse
 - 2.2.1. Boliger
 - 2.2.2. Andre bygninger
3. Anlæg

³ Nationalregnskab – Fastprisberegninger: Kilder og metoder, Danmarks Statistik, 2002

- 3.1. Nye
- 3.2. Reparation og vedligeholdelse
 - 3.2.1. Hovedreparation
 - 3.2.2. Løbende vedligeholdelse
- 4. Andet

B: Årlige oplysninger om købet af underentrepriser fordelt efter hovedprojektets produkt.

Det foreslås at skelne mellem følgende typer af underentrepriser:

- Underentrepriser i forbindelse med nybyggeri
- Underentrepriser i forbindelse med reparation og vedligeholdelse af bygninger
- Underentrepriser i forbindelse med anlæg (nye samt reparation og vedligeholdelse)

C: Kvartalsvise opgørelser

Forslaget om at indsamle oplysninger på kvartalsbasis skyldes ikke hensynet til at opgøre en retvisende udvikling i produktiviteten. Dette behov må anses for at være tilfredsstillende sikret gennem indhentningen af de årlige oplysninger. Forslaget skal derimod ses i sammenhæng med, at det kvartalsvise NR i øjeblikket anvender særdeles usikre informationer fra Bygnings- og Boligregistret (BBR), hvor kvaliteten af de seneste perioder er stærkt påvirket af forsinkede indberetninger. Her vil kvartalsvise omsætningsoplysninger bidrage til en reduktion af usikkerheden på det kvartalsvise NR.

Konkret foreslås, at der spørges om omsætningens fordeling på:

1. Nybyggeri og tilbygning
2. Hovedreparation og løbende vedligeholdelse af bygninger
3. Anlæg
4. Andet

3.2 Forslag til dataindsamling

Køb af underentrepriser	En væsentlig del af bygge- og anlægsbranchens omsætning består af salg til andre firmaer inden for branchen, såkaldte underentrepriser. I den årlige statistik over <i>Bygge- og anlægsbranchens køb af råvarer og tjenester</i> skal man oplyse et samlet tal for køb af underentrepriser. Det foreslås, at dette spørgsmål opdeles i tre spørgsmål, så der fremover skal oplyses om køb af underentreprise i forbindelse med nybyggeri, reparation og vedligeholdelse af byggeri og anlæg (nye samt reparation og vedligeholdelse).
Omsætning fordelt på produkter/art	Da de nye omsætningsdata, der er nødvendige for opnå et tilfredsstillende grundlag for bedre produktivitsberegninger inden for <i>bygge og anlæg</i> , følger den samme opdeling, som anvendes til opgørelse af <i>Beskæftigede inden for bygge og anlæg</i> , vurderes det at give de bedste resultater, hvis indsamling af artsopdelte omsætningstal sker sammen med artsopdelte beskæftigelsestal.
Kvartalsvis indsamling	Med henblik på at opnå en mere præcis opgørelse af de kvartalsvise NR foreslås endvidere en mere summarisk udbygning af dataindsamlingen for <i>Beskæftigelsen inden for bygge og anlæg</i> til også at omfatte virksomhedernes omsætning,

hvor der benyttes den samme opdeling på arbejdets art, se bilag 3. Dette skema foreslås anvendt for årets fire kvartaler.

Branchens synspunkter Branchens repræsentanter i udvalget har udtrykt forståelse for, at der er behov for yderligere indsamling af data for at styrke NR, men blandt andet ud fra hensyn til de administrative byrder finder de, at det er tilstrækkeligt med en årlig undersøgelse, se bilag 4 for yderligere uddybning.

4. Forslag til forbedring af opgørelserne af produktionsværdien for *bygge og anlæg* i faste priser

Det er Danmarks Statistiks mål at belyse prisudviklingen i *bygge og anlæg* mere retvisende, således at målingen af branchens produktivitet i højere grad afspejler de faktiske forhold, der gør sig gældende. Til dette formål skal der etableres nye deflatorer i form af producentprisindeks, som, i samspil med NRs udvidede produktfordeling i *bygge og anlæg*, kan medvirke til at forbedre målingen af produktiviteten i branchen.

4.1 Metoder til beregning af deflatorer for *bygge og anlæg*

Krav til en god deflator For at sikre en høj kvalitet af NRs beregninger for *bygge og anlæg* i faste priser er der minimum tre kvalitetskrav, som beregningsmetoden for de nye deflatorer skal opfylde i videst muligt omfang:

1. Deflatoren skal operere med **det korrekte prisbegreb** – dvs. markeds-/producentpriser
2. Deflatoren skal være **repræsentativ** for netop det, som skal beregnes i faste priser – dvs., det aktuelle bygge- og anlægsarbejde
3. Der skal være **tilgængelige datakilder**, hvor data har en ensartet kvalitet over tid

4.1.1 Internationale erfaringer

Der produceres på nuværende tidspunkt producentprisindeks for *bygge og anlæg* i flere andre europæiske lande som fx Tyskland, Østrig, Schweiz, Norge, Sverige og Holland. De tre mest anvendte metoder til denne produktion er komponentomkostningsmetoden, "matched models" og den hedoniske metode.

Komponentomkostningsmetoden Tyskland, Østrig og Schweiz anvender komponentomkostningsmetoden. Ved anvendelsen af denne metode nedbrydes en bygning i komponenter, som forbliver sammenlignelige over tid, og som er mere homogene end hele konstruktionstyper. Herefter indsamles komponenternes markedspriser, og der beregnes indeks, som sammenvægtes til et samlet indeks. Udvælgelsen af byggekomponenter bør revideres regelmæssigt for at sikre en løbende repræsentativitet af stikprøve og byggemetode.

Prisbegrebet ved brug af komponentomkostningsmetoden er kun delvist korrekt, da profit og produktivitet i forbindelse med arbejdsprocessen ved at kombinere komponenterne til færdige byggerier ikke måles ved denne metode. Profit og produktivitet måles således udelukkende på komponentniveauet.

Repræsentativiteten af producentprisindeks beregnet ved komponentomkostningsmetoden kan sikres ved at opdatere komponenternes indhold løbende.

Datakilder til beregning af denne type indeks vil typisk være indberetninger fra udførende virksomheder og byggetekniske eksperter.

”Matched models” I forbindelse med opgørelsen af det tyske producentprisindeks for varer beregnes et producentprisindeks for typehuse ved anvendelsen af ”matched models”-metoden. Denne metode begrænser sig til sammenligning af prisen på bygninger, som er faktisk identiske fra den ene periode til den næste.

Prisbegrebet, der opereres med ved denne metode, er de reelle producentpriser. Indekset repræsentativitet vil dog være indskrænket, da et indeks beregnet ved ”matched models”-metoden kun kan beregnes for standardiserede bygningstyper, hvorved dets anvendelse for det samlede danske boligbyggeri er begrænset.

Data til denne type indeks for nybyggeri af boliger kan indsamles blandt typehusfirmaerne. For andre bygninger, hovedreparation og vedligeholdelse, samt anlægsarbejder vil det være vanskeligt at indhente data, da disse typer af bygge- og anlægsarbejder er mindre standardiserede.

Den hedoniske metode Norge, Sverige og Holland anvender den hedoniske metode, der er baseret på regressionsanalyse. Som forklarende variable i den hedoniske regressionsmodel, x^i , udvælges et begrænset antal bygningskarakteristika, der historisk har vist sig at være af afgørende betydning for prisen, den afhængige variabel:

$$P = a + b^1x^1 + b^2x^2 + \dots + b^nx^n + \epsilon$$

Den vanskelige del af den hedoniske metode er at udvælge forklarende variable. Derfor bør modellen re-estimeres jævnligt for at sikre, at de udvalgte forklaringsvariable vedbliver at være omkostningsbærende elementer i byggeprocessen, hvorved modellen vil være repræsentativ for byggeriet. Data bør indsamles fra fx entreprenørerne efter byggearbejdets udførelse. Dette vil sikre et korrekt prisbegreb i beregningerne.

Den hedoniske metode er den af de tre, der i videst omfang opfylder de tre kvalitetskrav, beskrevet ovenfor, og det er derfor denne metode der vurderes bedst egnet til beregning af producentprisindeks for byggeriet. Næstbedste alternativ vurderes at være komponentmodellen. Dette er fordi, at det ved denne metode, på trods af det kun delvist korrekte prisbegreb, er lettere at etablere et repræsentativt indeks end ved brug af ”matched models”-metoden.

4.1.2 Nye deflatorer til NR

I tabel 1 vises en oversigt over de anbefalede forslag til nye prisindeks.

Tabel 1: Oversigt foreslåede deflatorer

Produkt	Indeks	Bygningstype	Privat/ offentlig	Indberetter	Frekvens	Indekstype
1. Nybyggeri	1.1 Boliger	Enfamiliehuse	Privat	Typehusfirmaer	Kvartalsvis	Hedonisk
	1.1 Boliger	Etageboliger	Privat/ Offentlig	MBBL*	Kvartalsvis	Hedonisk
	1.2 Andre bygninger	Alle ÷ boliger	Privat/ offentlig	Større entreprenørvirksomheder	Årlig	Hedonisk
2. Reparation og vedligehold	2.1 Hovedreparation	Alle bygninger	Privat/ offentlig	Håndværkere	Årlig	Komponent
	2.2 Vedligeholdelse	Anvender data fra indberetningen for hovedreparation				

3. Anlæg	3.1 Nye anlæg	Veje	Offentlig	Vejdir. + kommuner	Årlig	Hedonisk
	3.2 Rep. og vedl.	Veje	Offentlig	Vejdir. + kommuner	Årlig	Komponent

*Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter

Indeksene er dem, der vurderes bedst egnede til at indgå som deflatorer i NRs fastprisberegninger, og som i størst muligt omfang opfylder de tre ovennævnte kvalitetskrav.

I afsnittene nedenfor gennemgås forslagene i tabel 1 i detaljer.

4.2 Prisindeks for nybyggeri af boliger

I NR omfatter nybyggeri alle nybyggede boliger, som registreres i BBR – enten i form af en nybygning eller en tilbygning.

4.2.1 Valg af metode

Som beskrevet ovenfor vurderes det, at en hedonisk regressionsmodel vil være den bedste metode til at beregne et producentprisindeks for nybyggede boliger. Der findes sandsynligvis lettere tilgængelige datakilder til etablering af indeks ved komponent- og "matched models"-metoden, men disse metoder er problematiske med hensyn til hhv. prisbegrebet og repræsentativiteten og derfor ikke lige så egnede som deflatorer som et hedonisk indeks.

Den hedoniske metode er desuden den mest internationalt anvendte beregningsmetode til producentprisindeks, også i de lande Danmark normalt sammenlignes med – Norge, Sverige og Holland. En sådan model indeholder typisk forklarende variable som:

- Boligareal
- Antal etager
- Garage
- Opvarmningskilde
- Kælderareal
- Toilet- og badeforhold
- Ydervægsmateriale
- Tagmateriale
- Geografisk placering

Den afhængige variabel vil som regel være boligens pris enten i form af totalprisen for byggeriet eller prisen per kvadratmeter.

4.2.2 Datakilder

Eksisterende data For at minimere en eventuel indberetningsbyrde, er det blevet undersøgt, om tinglysningsdata, som anvendes til beregning af indekset for de generelle ejendomssalgspriser i Danmark, kunne anvendes som datakilde til den afhængige variabel, mens data for de forklarende variable kunne hentes fra BBR.

Der er imidlertid en række problemer forbundet med tinglysnings- og BBR-data for nybyggede boliger.

Et grundlæggende problem er, at tinglysningsdata indeholder de samlede salgspriser for boliger, dvs. grund- og huspris. Det betyder, at det ikke er muligt at isolere prisen på selve byggeriet, som er den pris, producentprisindekset skal afspejle, for at være en deflator for NRs opgørelser for *bygge og anlæg*. Et andet problem ved brugen af tinglysningsdata som kilde til salgspriser er, at selv-

byggeri, hvor boligejeren selv er bygherre, ikke nødvendigvis tinglyses, hvorfor denne gruppe af nybyggeri vil være mangelfuld i datagrundlaget.

Brugen af BBR-data som kilde til forklarende variable for prisen på nybyggede boliger er ligeledes problematisk. Lov om BBR siger, at kommunerne skal indberette en byggesag eller nye oplysninger i en byggesag senest 10 dage efter kendskab til denne. Fra konjunkturstatistikens beregninger for boligbyggeriet står det imidlertid klart, at dette ikke er tilfældet, idet påbegyndte byggesager ofte indberettes til BBR med betydelige forsinkelser. Dette vil betyde, at indeks beregnet med ufuldstændigt BBR-data sandsynligvis ikke vil være retvisende og/eller repræsentativt for nybyggeriet af boliger.

Da tinglysnings- og BBR-data således ikke kan anvendes som datakilder til henholdsvis den afhængige variabel, bygningens pris, og de forklarende variable, bygningskarakteristika, i den hedoniske model, er det nødvendigt at indsamle data.

Den svenske metode En mulighed kan være at følge den svenske metode. Her anvendes byggetilladelsesstatistikken. Hver gang der optages en ny byggetilladelse, udsender det svenske statistikbureau et elektronisk spørgeskema til ansøgerne. I dette skema oplyses bygningens forventede karakteristika og den forventede salgspris. I Danmark er det imidlertid ikke muligt at identificere ejeren/bygherren i byggetilladelsesdata, hvilket vanskeliggør en dataindsamling, vha. elektroniske spørgeskemaer, blandt ansøgerne.

Ny dataindsamling En anden mulighed er at indsamle prisoplysninger og bygningskarakteristika blandt byggevirksomhederne. Her vil en stikprøve af virksomhederne blive bedt om at oplyse karakteristika og priser for de boligbyggerier, de har påbegyndt, og evt. færdiggjort, i den aktuelle periode. Ifølge vores samarbejdspartner i COWI vil byggevirksomhederne besidde disse oplysninger, og en sådan dataindsamling vil således være mulig, særligt blandt de større virksomheder.

Ved denne type data vil det være muligt at isolere prisen for selve bygningen fra grundprisen, og risikoen for bias vil reduceres betydeligt, hvorfor denne metode anbefales frem for de andre. Der er dog en vis indberetningsbyrde forbundet med denne type data for byggevirksomhederne.

I forhold til en forbedring af produktivitetsberegningerne vil et årligt indeks være tilstrækkeligt. Årsagerne til, at der alligevel forslås et kvartalsvist indeks er flere. Dels vil det forbedre kvaliteten af opgørelsen af det kvartalsvise NR for *bygge og anlæg*. Dels vil det forbedre kvaliteten af det kvartalsvise producentprisindeks for nybyggede boliger, som Danmarks Statistik er forpligtet til at indberette til Eurostat via forordningen for statistik for *Owner-Occupied Housing* og *House Price Index* (OOH/HPI), der indgår som indikator i *the Macroeconomic Imbalance Procedure* (MIP) i EU.

Desuden kræver EU-forordningen for *Short-Term Business Statistics* (STS), at der kvartalsvist beregnes et producentprisindeks for boliger. Det er imidlertid tilladt at approksimere med et omkostningsindeks, hvilket er det Danmarks Statistik kan levere på nuværende tidspunkt, på trods af, at det er at betragte som B-metode. Et kvartalsvist producentprisindeks for boliger er A-metode, og det vil således kunne bidrage til en bedre opfyldelse af STS-forordningen.

Udvalgets brancherepræsentanter er enige med Danmarks Statistik i, at det er vigtigt, at der opnås et tilfredsstillende grundlag for at forbedre beregningerne af produktiviteten ved bygge- og anlægsvirksomhed (se branchens fulde svar i bilag 5). De er således indforståede med, at en ny dataindsamling er nødvendig, men har ytret ønske om, at indberetningsbyrden holdes på så lavt et niveau som muligt. Dette ønske vil Danmarks Statistik bestræbe sig på at imødekomme i videst muligt omfang.

4.2.3 Dataindsamling

Privat og offentligt nybyggeri af boliger

Nybyggeri af boliger foretages i forskellige typer af bygninger, hvilket også bør afspejles i dataindsamlingen. Det er derfor ønskeligt, at der skal indsamles data for nybyggeri af stuehuse, parcelhuse, række-, kæde- og dobbelthuse og etageboliger i producentprisindekset for boliger. Som det fremgår af nedenstående tabel 2, blev ca. 75 pct. af nybyggeriet af de nævnte boligtyper foretaget af private bygherrer i 2013. En nærmere analyse af fordelingen på boligtyper giver et mere nuanceret billede af sammensætningen af privat og offentligt boligbyggeri, herunder almene boliger.

Tabel 2: Fordelingen af antallet af nybyggede boliger på bygherrer, 1. – 4. kvartal 2013, antal og pct.

	2013K1	pct.	2013K2	pct.	2013K3	pct.	2013K4	pct.
Private, I/S, A/S, ApS og lign.	1992	73	2296	71	2108	76	1840	78
Almene boligselskaber	588	21	751	23	589	21	395	17
Private andelsboligforeninger	7	0	21	1	12	0	15	1
Offentlig myndighed	145	5	176	5	27	1	119	5
Uoplyst	7	0	1	0	50	2	1	0
	2739	100	3245	100	2786	100	2370	100

Kilde: Statistikbanken – Boliger i det samlede boligbyggeri, BYGV33

Af tabel 3 fremgår det, at de private bygherrer står for stort set alt nybyggeri af stue- og parcelhuse, mens almene boligselskaber og offentlige bygherrer varetager en betydelig andel af nybyggeriet af rækkehuse og etageboliger.

Det vil således være naturligt, at data for stue- og parcelhuse indhentes blandt de private bygherrer, i dette tilfælde typehusvirksomhederne. Data for almene boligselskabers byggeri af rækkehuse og etageboliger indhentes fra Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter (MBBL), der opbevarer de relevante oplysninger i BOSSINF-databasen. Det er dog også nødvendigt, at indhente data fra private bygherrer for denne type boliger, således at indekset er dækkende, da de private bygherrer står for hhv. 52 pct. af byggeriet af rækkehuse og 65 pct. byggeriet af etageboliger.

Tabel 3: Fordelingen af nybyggeriet af boliger på boligtype og bygherrer, 2013, pct.

	Stuehuse	Parcelhuse	Række-,kæde- og dobbelthuse	Etageboliger
Private, I/S, A/S, ApS og lign.	99	98	52	65
Almene boligselskaber	0	1	41	30
Private andelsboligforeninger	0	0	1	0
Offentlig myndighed	0	1	6	5
Uoplyst	1	0	0	0

Kilde: Særkørsel Danmarks Statistik – Boliger i det samlede boligbyggeri, BYGV33

Udvælgelse af indberettere

For at sikre at færrest mulige virksomheder påvirkes af denne dataindsamling, udvælges indberetterne på baggrund af deres omsætning i branchen. Det vurderes, at en dataindsamling for 40 pct. af branchens omsætning vil være dækkende. Med udgangspunkt i virksomhedernes omsætning udvælges de 26 største virksomheder i branchen, som ifølge ESR Erhvervsregister vil kunne dække de ønskede 40 pct. af branchens omsætning. Ved at udvælge de største virksomheder minimeres antallet af indberettere mest muligt, og virksomheder af denne type vil ofte have stabsfunktioner, der kan varetage indberetningen til Danmarks Statistik. Virksomhederne er desuden kendetegnede ved at være typehusfirmaer og større entreprenørvirksomheder. Udvalgets repræsentanter for *bygge og anlæg* er som udgangspunkt positivt indstillede overfor denne udvælgelse af indberettere og enige i, at dette vil være den mindst byrdefulde. Se opgørelsen af indberetningsbyrden i kapitel 5.

Udvælgelse af data

Der vil kvartalsvist blive udsendt et indberetningsskema til de udvalgte virksomheder. På skemaet skal der angives adresseoplysninger på hvert enkelt byggeprojekt, grundlæggende oplysninger om projektet, oplysninger om valg af materialer og installationer i projektet, oplysninger om projektets standard samt projektets prisoplysninger, se bilag 6. Her er det væsentligt at understrege, at et byggeprojekt med eksempelvis 20 lejligheder tæller som ét byggeprojekt. Der indsamles oplysninger for 800 byggeprojekter fordelt på de tre boligtyper hvert kvartal. Fordelingen bestemmes på baggrund af data for boligbyggeriet opgjort i kontoret for konjunkturstatistik i Danmarks Statistik.

4.3 Prisindeks for nybyggeri af andre bygninger

Andre bygninger omfatter alle bygninger, der registreres i BBR, som ikke kan karakteriseres som boliger. Dette omfatter produktions- og lagerbygninger i forbindelse med landbrug, industri, håndværk, offentlige værker o. lign., bygninger til handel, transport, kontor, liberale erhverv, servicevirksomhed o. lign. og bygninger til kulturelle formål samt institutioner.

4.3.1 Valg af metode

Der vil kunne etableres et producentprisindeks for andre bygninger efter samme fremgangsmåde som for boliger, dvs. ved at spørge byggevirksomhederne om karakteristika og priser for denne type byggerier, og på denne baggrund opstille en hedonisk regressionsmodel.

4.3.2 Dataindsamling

Privat og offentligt nybyggeri af andre bygninger

Som det fremgår af nedenstående tabel 4, blev langt størstedelen af nybyggeriet af de nævnte bygningstyper foretaget af private bygherrer i 2013.

Tabel 4: Fordelingen af antallet af nybyggede andre bygninger på bygherrer, 2013, m² og pct.

Private	Antal	Pct.
Privatpersoner inkl I/S	1.129.350	46,7
A/S, ApS og andre selskaber	848.396	35,1
Foreninger, selvejende inst. mv.	128.891	5,3
Private andelsboligforeninger	323	0,0
Offentlige		
Almene boligselskaber	7.534	0,3
Beliggenhedskommune	169.748	7,0

Anden primærkommune	328	0,0
Regioner	62.863	2,6
Staten	70.613	2,9
I alt	2.418.046	100

Kilde: Særkørsel Danmarks Statistik – Landstal for den samlede byggeaktivitet, BYGV01

En nærmere analyse af fordelingen på bygningstyper giver et mere nuanceret billede af sammensætningen af offentligt og privat byggeri af andre bygninger.

Som det fremgår af tabel 5, opføres andet nybyggeri af både private og offentlige bygherrer, herunder almene boligselskaber. En indsamling af oplysninger om bygningstyperne skal således foretages fra både offentlige og private virksomheder.

Tabel 5: Fordelingen af nybyggeriet af andre bygninger bygherrer, 2013, pct.

	Privatpersoner inkl. I/S	Almene boligselskaber	A/S, ApS og andre selskaber	Foreninger, selvejende inst. mv.	Private andelsboligforeninger	Beliggenhedskommune	Anden primærkommune	Regioner	Staten	I alt
Avls- og driftsbygning	90	0	9	1	0	0	0	0	0	100
Fabrikker, værksteder og lign.	22	0	74	0	0	2	0	0	2	100
El-,gas-,vand- og varmeværker	16	0	69	3	0	11	1	0	0	100
Anden bygning til produktion	64	0	30	5	0	0	0	0	1	100
Transport- eller garageanlæg	32	2	11	9	0	13	0	31	1	100
Bygninger til kontor, handel, lager, offentlig administration mv.	12	1	78	5	0	3	0	1	1	100
Bygninger anvendt til hotel, restauration, frisør og lign.	14	1	72	7	0	3	0	3	0	100
Bygninger anvendt til bibliotek, kirke, museum og lign.	7	0	11	21	0	57	0	0	4	100
Bygninger anvendt til undervisning, forskning og lign.	7	0	13	21	0	29	0	0	30	100
Bygninger anvendt til hospital, sygehus og lign.	1	0	6	2	0	4	0	88	0	100
Bygninger anvendt til daginstitutioner	5	5	3	4	0	82	0	0	0	100
Uspecificeret institution	20	0	5	21	0	15	1	10	28	100
Idrætshaller, klubhuse	9	0	4	45	0	41	0	0	0	100

Kilde: Særkørsel Danmarks Statistik – Landstal for den samlede byggeaktivitet, BYGV01

Udvælgelse af indberettere

For at sikre at færrest mulige private virksomheder påvirkes af denne dataindsamling, udvælges indberetterne på baggrund af deres omsætning i branchen. Det vurderes, at en dataindsamling for 40 pct. af branchens omsætning vil være dækkende. Med udgangspunkt i virksomhedernes omsætning udvælges 26 af de største virksomheder i branchen. Ifølge ESR Erhvervsregister vil disse 26 virksomheder kunne dække de ønskede 40 pct. af branchens omsætning, hvorfor det som udgangspunkt vil være disse virksomheder, der vil blive bedt om at indberette. Ved at udvælge de største virksomheder minimeres antallet af indberettere mest muligt, og virksomheder af denne type vil ofte have stabsfunktioner, der kan varetage indberetningen til Danmarks Statistik. Virksomhederne er desuden kendetegnede ved at være entreprenørvirksomheder af varierende størrelse. Repræsentanterne for *bygge og anlæg* er som udgangspunkt positivt

indstillede overfor denne udvælgelse af indberettere og enige i, at dette er den mindst byrdefulde. Se opgørelsen af indberetningsbyrden i kapitel 5.

Udvælgelse af data

I modsætning til indekset for nybyggeri af boliger er der intet EU-krav om indberetning af kvartalsvise indeks for andet byggeri. Derfor vil indsamlingen af data kun skulle finde sted årligt ved udsendelse af et indberetningsskema til de udvalgte virksomheder. I skemaet angives oplysninger for byggeprojekterne svarende til skemaet for nybyggede boliger, se bilag 7.

Der indsamles oplysninger for 1100 byggeprojekter, fordelt på de forskellige bygningstyper, hvert år. Fordelingen bestemmes på baggrund af data for byggeriet opgjort i kontoret for konjunkturstatistik i Danmarks Statistik.

4.4 Prisindeks for hovedreparation og løbende vedligeholdelse

Hovedreparation omfatter alt arbejde, der bidrager til at forøge en bygnings kapacitet. Her medtages alle udgifter til materialer og håndværkere, inkl. håndværkerens profit, samt udgifter til materialer ved udførelse af sort arbejde og "gør-det-selv"-arbejde, som opgøres af NR.

Løbende vedligeholdelse omfatter alt arbejde, der bidrager til at opretholde bygningens kapacitet. Her medtages ligeledes udgifter til materialer og håndværkere, inkl. håndværkerens profit, samt udgifter til materialer ved udførelse af sort arbejde og "gør-det-selv"-arbejde, som ligeledes opgøres af NR.

4.4.1 Valg af metode

Til etablering af producentprisindeks for hovedreparation og løbende vedligeholdelse anbefales det at anvende komponentomkostningsmetoden. Dette er fordi denne type arbejder vil være meget forskelligartede, hvorfor det være yderst vanskeligt at opstille en meningsfuld hedonisk model, der korrekt vil kunne forklare prisen på hhv. reparations- og vedligeholdelsesopgaver ud fra opgavernes karakteristika.

Det er imidlertid svært, at udskille vedligeholdelsesarbejde fra hovedreparation. Her kan opstilles forskellige løsninger. En mulighed er, at der i tæt samarbejde med NR defineres en række ydelser, der kan karakteriseres som vedligeholdelsesarbejde, for hvilke priser indsamles samtidig med indsamlingen af priser til indeksene for hovedreparation, og herefter sammenvejes de til et samlet komponentindeks. Et alternativ kan være at anvende de samme indeks til deflatering af både hovedreparation og løbende vedligeholdelse for de tre byggekategorier - boliger, andre bygninger og anlæg. I begge tilfælde vil etableringen af nye indeks kræve et vægtgrundlag samt en ny dataindsamling.

4.4.2 Vægtgrundlag

Teknologisk Institut (TI) har, på foranledning af Energistyrelsen, udarbejdet rapporten *'Hvilke renoveringsaktiviteter foretager byggevirksomheder?'*. Rapporten indeholder en forundersøgelse af sammensætningen af den samlede renoveringsaktivitet foretaget af danske byggevirksomheder. Forundersøgelsen var baseret på en spørgeskemaundersøgelse blandt 203 virksomheder og skulle give et første overblik over fordelingen af renoveringsaktiviteter samt danne grundlag for udvikling af et undersøgelsesdesign til brug for fremtidig dataindsamling. TI er på nuværende tidspunkt i færd med at udføre den faktiske dataindsamling, og data herfra vil kunne anvendes som vægtningsgrundlag for producentprisindekset for hovedreparation af boliger.

4.4.3 Dataindsamling

Udvælgelse af data

Ved et producentprisindeks, beregnet efter komponentomkostningsmetoden, vil vægtgrundlaget være styrende for, hvilke prisdata, der skal indsamles. Renoverings- og vedligeholdelsesopgaver i TIs rapport dækker el-arbejde, VVS- og blikkenslagerarbejder, tømrerarbejde, bygningsfærdiggøring (herunder malerarbejde), tagdækningsarbejde, murerarbejde og entreprenørarbejde. På baggrund af rapporten er der foreløbigt udvalgt nedenstående 18 renoverings- og vedligeholdelsesopgaver:

- Tagrenovering (VVS, tømrer, murer, entreprenør)
- Facaderenovering (VVS, tømrer, murer, entreprenør)
- Vindues- og yderdørsarbejder (tømrer, maler, entreprenør)
- Altanopsætning- og renovering (tømrer, murer, entreprenør)
- Gennemgribende renovering af køkken (tømrer, murer, entreprenør)
- Gennemgribende renovering af bad (tømrer, murer, entreprenør)
- Gulvarbejde (tømrer, murer)
- Renovering af vandforsyning (VVS)
- Reparation af varmeanlæg (VVS)
- Traditionelt installationsarbejde (el)
- Styring og automatik – herunder dagslysstyring (el)
- Energieffektivisering (el)
- Intelligente bygningsinstallationer (el)
- Indvendigt maler- og tapetseringsarbejde (maler)
- Udvendigt malerarbejde (maler)
- Brandsikring af tag (tagdækning)
- Renovering af elinstallationer (el)
- Renovering af VVS-installationer (VVS)

Data kan indsamles efter samme metode, som anvendes ved dataindsamlingen til Procentprisindeks for Tjenester (SPPI). Ved første indberetning, skal virksomhederne, for hver opgavetype, angive en beskrivelse af 2 til 5 repræsentative renoverings-/vedlighedsopgaver foretaget i det indeværende år. Indberetterne er således selv med til at bestemme, hvilke opgaver de skal indberette priser for fremadrettet.

Ved næste indberetning fremsendes et indberetningsskema, hvor tjenesteydelserne, udvalgt af virksomheden selv, er fortrykt. Virksomheden bedes her angive tjenesteydelsernes priser i det indeværende år. Se eksempel i bilag 8.

Udvælgelse af indberettere

Indberetterne udvælges på baggrund af deres omsætning i branchen, som den er angivet i ESR Erhvervsregister. For at statistikgrundlaget er tilstrækkeligt, vurderes det, at indberetterne skal dække ca. 35 pct. af branchen, som minimum. I brancher, hvor få virksomheder dækker en stor andel af omsætningen, må branchedækningen være større, da enkelte virksomheders frafald ellers kan betyde, at dækningen reduceres til et uacceptabelt lavt niveau. Omfanget af indberetterne fremgår af nedenstående tabel 6:

Tabel 6: Udvælgelse af indberettere

Branchekode	Branche	Antal indberettere	Branchedækning, pct.
411000	Entreprenører	9	51,46
432100	Elarbejde	50	44,93
432200	VVS-arbejde	96	35,09
433200	Tømrerarbejde	144	35,06
433410	Malerarbejde	133	34,95

439100	Tagdækningsarbejde	29	50,25
439910	Murerarbejde	84	35,12

Kilde: ESR Erhvervsregister, 2013

Udvalgets repræsentanter for *bygge og anlæg* er som udgangspunkt positivt indstillet overfor denne udvælgelse af indberettere.

4.5 Prisindeks for anlægsarbejder

4.5.1 Valg af metode

Al anlægsvirksomhed, offentlig som privat, foretages på markedsvilkår. Dette betyder, at det vil være muligt at etablere et repræsentativt producentprisindeks for anlægsarbejder ved at indsamle detaljerede oplysninger og prisdata om offentlige anlægsarbejder. Disse data vil kunne være input i en hedonisk regressionsmodel for nye anlægsarbejder. Det vurderes umiddelbart, at et indeks, der bygger på vejarbejder, og dertilhørende anlæg, i Danmark, vil være dækkende for de danske anlægsarbejder, da dette også vil inkludere broer. Anlægsarbejdet er imidlertid komplekst og foranderligt, hvorfor det på længere sigt kan vise sig nødvendigt at etablere mere detaljerede indeks for anlægsarbejdet. BaneDanmark er desuden en stor aktør i forhold til anlægsinvesteringer, hvorfor det vil være relevant at undersøge BaneDanmarks aktiviteter med henblik på at etablere indeks for anlæg af jernbaner, hvis dette skulle være aktuelt.

En hedonisk model for anlæg af veje kunne indeholde forklarende variable som:

- Vejens længde (km)
- Antal tilslutningsanlæg, dvs. til- og frakørselsramper
- Længde af omlagte veje (km)
- Antal overføringer, dvs. broer
- Antal underføringer, dvs. tunneller
- Antal tavler
- Beplantning (km²)
- Hegn (km)
- Autoværn (km)

Den afhængige variabel vil være prisen på anlægsarbejdet eller prisen på anlægsarbejdet per km.

4.5.2 Datakilder

Staten tager sig af anlægsarbejdet på de danske motorveje, en række hovedlandeveje og mange af de danske broer. Data herfor vil kunne indhentes hos Vejdirektoratet, der varetager anlægget af statsvejene. Der er blevet rettet henvendelse til Vejdirektoratet, som kan levere data til et producentprisindeks og herudover stille deres ekspertise inden for anlægsarbejder til rådighed i etableringen af et sådan indeks. Vejdirektoratet kan levere både de faktiske priser for projekterne samt de pristilbud, der er indkommet, når projekterne har været udbudt til licitation. De inddeler deres projekter i totalentrepriser, hovedentrepriser og fagentrepriser. Alle entreprisetyper kan i princippet medtages i modellen, så længe der introduceres en kontrolvariabel. Alternativt kan der laves separate beregninger, for hver entreprisetype.

Kommunerne varetager de mindre veje. I budget- og regnskabssystemerne for kommuner er det angivet, at de skal føre særskilte regnskaber for anlægsarbejder, hvis bruttoudgifter overstiger 2 mio. kr. En stikprøve af kommuner, der er repræsentativ for Danmark mht. bebyggelse, geografi og størrelse, kan udvælges til at indberette deres anlægsregnskaber. På baggrund af disse data forventes det at være muligt at opstille en hedonisk model for mindre anlægsprojekter, med fx pris per kilometer vej som afhængig variabel og anlæggets karakteristika som forklarende variable. Alternativt kan data for Vejdirektoratets mindre anlægsprojekter anvendes i modellen, hvis det vurderes, at disse har samme karakteristika som de kommunale anlægsprojekter.

5. Indberetningsbyrde og omkostninger for Danmarks Statistik ved etablering og drift

Øget indberetningsbyrde

Det skønnes, at den samlede indberetningsbyrde vil stige med 1,4 mio. kr. i alt, jf. tabel 7. Indberetningsbyrden ved udvidelsen af dataindsamlingen for *Beskæftigede inden for bygge og anlæg*, beskrevet i kapitel 3, vil stige med 0,8 mio. kr. årligt, mens etableringen af de nye prisindeks, beskrevet i kapitel 4, samlet vil forøge indberetningsbyrden med 0,6 mio. kr. Forøgelsen af indberetningsbyrden vedrørende *Bygge- og anlægsbranchens køb af råvarer og tjenester* skønnes til 15-20.000 kr., hvorfor det ikke er vist særskilt i nedenstående tabeller.

Tabel 7: Øget indberetningsbyrde for bygge og anlæg

Dataindsamling	Byrde i mio.kr.
Omsætning på produkter	0,8
Prisindeks - Nybyggeri af boliger	0,4
Prisindeks - Nybyggeri af andre bygninger	0,1
Prisindeks - Renovering og vedligeholdelse	0,1
Øget indberetningsbyrde i alt	1,4

Omkostningerne i Danmarks Statistik ved at udbygge statistikgrundlaget for *bygge og anlæg* vil beløbe sig til i alt 3,1 mio. kr. i 2015, 2,4 mio. kr. i de følgende 2 år, og derefter 2,3 mio. kr. årligt, jf. tabel 8.

Tabel 8: Omkostninger i Danmarks Statistik til etablering og drift

mio. kr.	2015	2016	2017	2018
Nye indberetninger af omsætning på produkter	0,4	0,2	0,2	0,2
Nye producentprisindeks til <i>bygge og anlæg</i>	2,7	1,8	1,8	1,8
Indarbejdning i NR	0	0,4	0,4	0,3
Omkostninger i alt	3,1	2,4	2,4	2,3

De nye statistikindberetninger forventes etableret i 2015, mens de nye oplysninger vil blive indarbejdet i nationalregnskabet i 2016 og 2017. Fra 2018 vil de nye beregningssystemer være i drift.

Det er søgt om midler på Finansloven for 2015, men status på bevillingen er endnu ukendt.

Kommissorium for arbejdsgruppen om forbedret statistikgrundlag for nationalregnskabet opgørelser for Bygge og anlæg

Formål

Danmarks Statistiks Styrelse har besluttet at nedsætte et udvalg, der skal undersøge mulige tiltag for at forbedre statistikgrundlaget for nationalregnskabet produktivetsopgørelser i Bygge- og anlægsbranchen. En del af arbejdet består i at inddrage erfaringer fra andre lande.

Baggrund

Produktivitetskommissionen (PK) udsendte i begyndelsen af april sin første egentlige analyserapport: *Danmarks produktivitet – hvor er problemerne?* Denne rapport indeholder bl.a. en analyse af datagrundlaget for beregninger af produktiviteten. Er data fejlbehæftede, eller fortolkes tallene forkert, kan det i værste fald medføre fejlagtige konklusioner.

Data til produktivetsanalyser stammer næsten udelukkende fra nationalregnskabet. PK har derfor gennemført et ganske kritisk eftersyn af de data og metoder, der anvendes i nationalregnskabet, herunder ikke mindst de metoder, der anvendes ved opgørelserne i faste priser (deflateringen). Gennem hele denne proces har Danmarks Statistik bistået PK i betydeligt omfang.

PK konkluderede, at tidsserierne for Bygge og anlæg ikke kan anvendes til produktivetsberegninger, og på denne baggrund har Danmarks Statistiks Styrelse besluttet at nedsætte dette udvalg.

Indhold og opgaver

Udvalgets arbejde vil tage udgangspunkt i rapporten *'Dokumentation og international benchmarking af bygge- og anlægsstatistikken'*, der blev udarbejdet i 2010.

Med baggrund i ovennævnte rapport vil følgende emner blive behandlet:

1. Kan nationalregnskabet's opgørelse i årets priser forbedres? Fx ved indhentning af omsætningstal for nationalregnskabsprodukterne i Bygge- og anlægsbranchen
2. Kan nationalregnskabet's opgørelse i faste priser forbedres? Fx ved etablering af et outputprisindeks for Bygge- og anlægsbranchen
3. Er nationalregnskabet's opgørelse af præsterede timer i Bygge- og anlægsbranchen retvisende?

For hvert af disse emner skal behovet for forbedringer klarlægges. Hvor der er behov, udarbejdes forslag til konkrete initiativer, der vil kunne sikre, at datagrundlaget giver en retvisende måling af produktivitsudviklingen i Bygge- og anlægsbranchen. Det skal sikres, at arbejdet lever op til internationale standarder, bl.a. ved at inddrage erfaringer fra andre lande.

Tidsplan

Udvalget afleverer en samlet rapport til Danmarks Statistiks Styrelse senest 1. juni 2014.

Arbejdet opdeles i følgende faser:

Fase 1: frem til 1. februar 2014

- a. afdækning af databehov i forhold til nationalregnskabs måling af produktiviteten
- b. afdækning af relevante internationale erfaringer

Fase 2: 1. februar 2014 - 1. juni 2014

- a. konkrete anbefalinger til initiativer, der vil kunne give retvisende produktivitsmålinger
- b. for hvert initiativ udarbejdes udviklingsplaner herunder en opgørelse af byrder for indberetterne og ressourcebehov i Danmarks Statistik

Arbejdsudvalgets sammensætning

Formand: Kirsten Wismer, Danmarks Statistik

Finn Bo Frandsen, Dansk Byggeri

Jakob Thiel, Håndværksrådet

Rasmus Larsen, Tekniq

Martin Rasmussen, Energistyrelsen

Heidi Mie Hammer, Energistyrelsen

Ole Berner, Danmarks Statistik

Finn Jensen, Danmarks Statistik

Henrik Sejerbo Sørensen, Danmarks Statistik

Christian Gysting, Danmarks Statistik

Sekretær: Sigrid Krogstrup Jensen, Danmarks Statistik

Bilag 2. Årsskema

Beskæftigede og omsætning ved byggeri og anlæg

	Ansatte pr. 15. februar 2014 personer	Omsætning i året 2013 1.000 kr.
I alt fordelt på	____	____
Nybyggeri og tilbygning Nybyggeri og tilbygning samt værkstedsarbejde i forbindelse hermed	____	____
Boliger		____
Andre bygninger		____
Reparation, vedligeholdelse og renovering Reparation, vedligeholdelse, renovering og ombygningsarbejde, hvor etagearealet ikke forøges, samt værkstedsarbejde i forbindelse hermed	____	____
Hovedreparation		____
Boliger		____
Andre bygninger		____
Løbende vedligeholdelse		____
Boliger		____
Andre bygninger		____
Anlæg Nyanlæg og reparation af anlæg og tilhørende værkstedsarbejde	____	____
Nye		____
Reparation, vedligeholdelse og renovering		____
Hovedreparation		____
Løbende vedligeholdelse		____
Andet bygnings- og anlægsarbejde Transport, lagerarbejde og salg af varer.	____	____
Kontorarbejde i forbindelse med byggeri og anlægsarbejde Heltidsansatte og deltidsansatte med minimum 9 timer pr. uge	____	
Ikke på arbejde Ferie, sygdom, strejke, dårligt vejr, undervisning og lignende	____	

Eventuelle bemærkninger til indberetningen

test, xxx, yyy

Når indberetningen er indsendt kan den printes, gemmes, genåbnes og rettes

Bilag 3. Kvartalsskema

Indberetningen indsendt til Danmarks Statistik
Cvr nr: 17150413, Enhedsnøgle: 61103, Branche: 841100

Beskæftigede og omsætning ved byggeri og anlæg

	Ansatte pr. 15. maj personer	Omsætning i 1. kvartal 1.000 kr.
I alt fordelt på	____ fordelt på	____ fordelt på
Nybyggeri og tilbygning Nybyggeri og tilbygning samt værkstedsarbejde i forbindelse hermed	____	____
Reparation, vedligeholdelse og reovering Reparation, vedligeholdelse, reovering og ombygningsarbejde, hvor etagearealet ikke forøges, samt værkstedsarbejde i forbindelse hermed	____	____
Anlæg Nyanlæg og reparation af anlæg og tilhørende værkstedsarbejde	____	____
Andet bygnings- og anlægsarbejde	____	____
Transport, lagerarbejde og salg af varer.		
Kontorarbejde i forbindelse med byggeri og anlægsarbejde Heltidsansatte og deltidsansatte med minimum 9 timer pr. uge	____	
Ikke på arbejde Ferie, sygdom, strejke, dårligt vejr, undervisning og lignende	____	

Eventuelle bemærkninger til indberetningen

test, xxx, yyy

Når indberetningen er indsendt kan den printes, gemmes, genåbnes og rettes

Til Danmarks Statistik
Sejrøgade 11
2100 København Ø
Att.: Kontorchef Finn Jensen

Den 26. februar 2014

Vedr. udvidet dataindsamling om aktivitet fordelt på art

Organisationerne, som repræsenterer bygge- og anlægsbranchen i arbejdsgruppen om forbedret statistikgrundlag for nationalregnskabets opgørelser for Bygge og Anlæg, har den 31. januar 2014 modtaget brev fra Danmarks Statistik med skøn for virksomhedernes byrde ved at udvide indsamlingen af data for beskæftigelsen til også at omfatte data for omsætningen.

Dansk Byggeri, Håndværksrådet og TEKNIQ er enige med Danmarks Statistik i, at det er vigtigt, at vi opnår et tilfredsstillende grundlag for at forbedre beregningerne af produktiviteten ved bygge- og anlægsvirksomhed i forhold til i dag.

Vi mener, at de skemaer, som er vedlagt brevet, ser fornuftige ud. Vi mener imidlertid også, at stigninger i indberetningsbyrden på ca. 30 % i forhold til niveauet i 2012 og på næsten 90 % i forhold til niveauet i 2014 er alt for stor, da lavkonjunktoren og den meget hårde konkurrence tvinger virksomhederne til at have ekstra fokus på de samlede omkostninger.

Vi mener, at det bør være muligt for Danmarks Statistik at kunne reducere virksomhedernes byrde i forhold til de anslåede 1,5 mio. kr. ved for eksempel at reducere populationen af virksomheder eller ved at reducere hyppigheden af tællinger i det enkelte år.

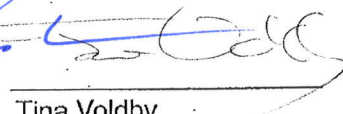
Vi vil her henvise til Ole Berners notat af 8. januar 2014 med forslag til indhentning af oplysninger om produktfordeling af omsætningen i bygge- og anlægsbranchen. Der er forslag til årlige oplysninger om omsætningen i detaljeret form og køb af underentrepriser samt forslag til kvartalsvise spørgsmål om omsætningen.

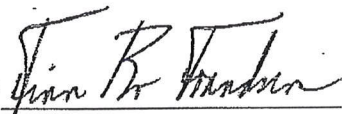
Da det afgørende er udviklingen i produktiviteten fra det ene år til det følgende år, bør det være tilstrækkeligt, at Danmarks Statistik indsamler oplysninger for det enkelte år som helhed. I så fald vil virksomhedernes byrde blive reduceret til én årlig indberetning med tolv yderligere spørgsmål i forhold til i dag i stedet for fire gange årligt i form af tre kvartalsvise indberetninger med fem nye spørgsmål og en årlig indberetning med de samme fem plus syv yderligere spørgsmål.

Samtidig vil TEKNIQ gøre opmærksom på, at kategorierne i skemaet ikke i tilstrækkelig grad omfatter alle installationsbranchens ydelser som f.eks. automatisering i industrien, hvorfor det kan være problematisk for branchens virksomheder at besvare skemaet fyldestgørende.

Med venlig hilsen

Frank Korsholm
Afdelingschef

Tina Voldby
Underdirektør

Finn Bo Frandsen
Chefanalytiker

HÅNDVÆRKSRADET
for små og mellemstore virksomheder

TEKNIQ
INDSAMLING AF OPLYSNINGER

dansk byggeri

Danmarks Statistik
Sejrøgade 11
2100 København Ø
Att.: Kontorchef Finn Jensen

København
Den 3. april 2014

Ny dataindsamling til outputprisindeks for Bygge og Anlæg

Organisationerne, som repræsenterer bygge- og anlægsbranchen i arbejdsgruppen om forbedret statistikgrundlag for nationalregnskabet's opgørelser for Bygge og Anlæg, har den 3. marts 2014 modtaget brev med notat og skemaer fra Danmarks Statistik om en ny indsamling af data, som vil være forbundet med en eventuel etablering af outputprisindeks for bygge og anlæg.

Dansk Byggeri, Håndværksrådet og Tekniq er enige med Danmarks Statistik i, at det er vigtigt, at vi opnår et tilfredsstillende grundlag for at forbedre beregningerne af produktiviteten ved bygge- og anlægsvirksomhed i forhold til i dag.

Vi mener, at de vedlagte skemaer generelt ser fornuftige ud. Dog er der i bilag 3 "Typisk renovering – Energistyrelsen" øverst til højre angivet, at renovering af elinstallationer og renovering af VVS-installationer hører under entreprenører. De to poster bør flyttes til henholdsvis EL og VVS.

I notatet af 6. februar 2014 om ny dataindsamling til etablering af outputprisindeks er der en oversigt, som giver et godt overblik over, hvad der skal indsamles, hvem der skal indberette og hvor hyppigt indberetningerne skal finde sted. Vi vil gerne rose jer for at søge at minimere bygge- og anlægsvirksomhedernes yderligere indberetningsbyrde ved at benytte alternative kilder.

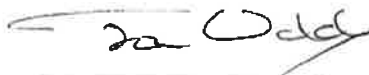
Vi mener, at Danmarks Statistiks beregninger af indberetningsbyrden er kraftigt undervurderet, med omkring 35 %, såfremt skemaerne kun tager 30 minutter at udfylde. Det skyldes, at Danmarks Statistik anvender en timetakst på 197 kr., mens de samlede medarbejderomkostninger pr. time for alle fastlønnede i bygge- og anlægsbranchen var i gennemsnit 302 kr. i 4. kvartal 2013 følge DA.

Hvis timetaksten er 302 kr., vil virksomhedernes byrde – alt andet lige - blive 735.000 kr., hvilket er omkring ¼ mio. kr. mere end Danmarks Statistiks skøn.

Med venlig hilsen

Frank Korsholm
Afdelingschef
Håndværksrådet

Tina Voldby
Underdirektør
Tekniq

Finn Bo Frandsen
Chefanalytiker
Dansk Byggeri

HÅNDVÆRKS RÅDET
for små og mellemstore virksomheder

TEKNIQ
INSTALLATØRERNES ORGANISATION

dansk byggeri

<<adresse1>>
 <<adresse2>>
 <<adresse3>>
 <<adresse4>>
 <<adresse5>>
 <<adresse6>>

Evt. CVR nr. <<cvr_nr>>
 Periode <<periode>>

Indsamling af prisoplysninger for nybyggede boliger

Dette skema udfyldes for hver nybygget bolig, som er blevet bygget i <<periode>>. Oplysningerne indsamles i henhold til Lov om Danmarks Statistik.

Skemaet returneres til Danmarks Statistik i den vedhæftede svarkuvert **senest den "xx. måned"**.

Ingen nybyggeri perioden

Sæt kryds her, hvis der ikke er bygget nogen boliger i perioden

Bemærkninger

Kontaktperson

>>angiv kontaktperson<<

E-mail

>>angiv e-mailadresse<<

Telefonnr.

>>angiv telefonnummer<<

Dato og underskrift

/ - 20

Byggeprojekt x:

Adresseoplysninger for byggeprojektet:

Vejnavn	>>angiv adresseoplysning<<
Husnummer	>>angiv adresseoplysning<<
Etage	>>angiv adresseoplysning<<
Side	>>angiv adresseoplysning<<
Postnummer	>>angiv adresseoplysning<<
By	>>angiv adresseoplysning<<

Oplysninger om byggeprojektet:

Bygningstype	>>vælg fra liste<<	Antal altaner	>>angiv antal<<
Antal boliger i byggeprojektet	>>angiv antal<<	m ² af øvrige bygninger	>>angiv m ² <<
Antal bolig-m ² i projektet	>>angiv m ² <<	m ² af overdækket terrasse	>>angiv m ² <<
Antal etager	>>angiv antal<<	Kælder, m ²	>>angiv m ² <<
Antal værelser	>>angiv antal<<	Grundforhold	>>vælg fra liste<<
Antal badeværelser	>>angiv antal<<		

Oplysninger om materialer og installationer (vælg fra liste):

Tagbeklædning	>>vælg fra liste<<	Supplerende energikilder	>>vælg fra liste<<
Ydervægsbeklædning	>>vælg fra liste<<	Supplerende opvarmning	>>vælg fra liste<<
Hovedenergikilde	>>vælg fra liste<<	Tekniske installationer (evt. flere)	>>vælg fra liste<<
Hovedopvarmningsform	>>vælg fra liste<<		

Oplysninger om byggeprojektets standard (vurder standarden fra 1 – 5, hvor 3 = gennemsnitlig standard):

		1	2	3	4	5
Projektet som helhed	>>sæt kryds<<					
Køkken(er)	>>sæt kryds<<					
Badeværelse(r)	>>sæt kryds<<					
Tekniske installationer	>>sæt kryds<<					
Isoleringsevne	>>sæt kryds<<					

Prisoplysninger:

Byggeprojektets pris (eks. grund)	>>angiv pris<<
Prisen for grunden der bygges på	>>angiv pris<<

<<adresse1>>
 <<adresse2>>
 <<adresse3>>
 <<adresse4>>
 <<adresse5>>
 <<adresse6>>

 Evt. CVR nr. <<cvr_nr>>
 Periode <<periode>>

Indsamling af prisoplysninger for nybyggeri af andre bygninger end boliger

Dette skema udfyldes for hver nybygget bygning, som er blevet påbegyndt i <<periode>>. Oplysningerne indsamles i henhold til Lov om Danmarks Statistik.

Skemaet returneres til Danmarks Statistik i den vedhæftede svarkuvert **senest den "xx. måned"**.

UDKAST

Intet nybyggeri i perioden

Sæt kryds her, hvis der ikke er bygget "andre bygninger" i perioden

Bemærkninger

Kontaktperson

>>angiv kontaktperson<<

E-mail

>>angiv e-mailadresse<<

Telefonnr.

>>angiv telefonnummer<<

Dato og underskrift

/ - 20

Byggeprojekt x:

Adresseoplysninger for byggeprojektet:

Vejnavn	>>angiv adresseoplysning<<
Bygningnummer	>>angiv adresseoplysning<<
Etage	>>angiv adresseoplysning<<
Side	>>angiv adresseoplysning<<
Postnummer	>>angiv adresseoplysning<<
By	>>angiv adresseoplysning<<

Oplysninger om byggeprojektet:

Bygningstype	>>vælg fra liste<<	Antal P-pladser	>>angiv antal<<
Bygningens anvendelse	>>vælg fra liste<<	m ² af øvrige bygninger	>>angiv m ² <<
Bygningens areal, m ²	>>angiv m ² <<	Kælder m ²	>>angiv m ² <<
Antal etager	>>angiv antal<<	Grundforhold	>>vælg fra liste<<
Antal rum	>>angiv antal<<		
Antal toiletrum	>>angiv antal<<		

Oplysninger om materialer og installationer (vælg fra liste):

Tagbeklædning	>>vælg fra liste<<	Supplerende energikilder	>>vælg fra liste<<
Ydervægsbeklædning	>>vælg fra liste<<	Supplerende opvarmning	>>vælg fra liste<<
Hovedenergikilde	>>vælg fra liste<<	Tekniske installationer (evt. flere)	>>vælg fra liste<<
Hovedopvarmningsform	>>vælg fra liste<<		

Oplysninger om byggeprojektets standard (vurder standarden fra 1 – 5, hvor 3 = gennemsnitlig standard):

		1	2	3	4	5
Projektet som helhed	>>sæt kryds<<	☐	☐	☐	☐	☐
Køkken(er)	>>sæt kryds<<	☐	☐	☐	☐	☐
Badeværelse(r)	>>sæt kryds<<	☐	☐	☐	☐	☐
Tekniske installationer	>>sæt kryds<<	☐	☐	☐	☐	☐
Isoleringsevne	>>sæt kryds<<	☐	☐	☐	☐	☐

Prisoplysninger:

Byggeprojektets pris (eks. grund)	>>angiv pris<<
Prisen for grunden der bygges på	>>angiv pris<<

Bilag 8

Bilaget indeholder udkast til indberetningskemaer til den nye dataindsamling for hovedreparation og løbende vedligeholdelse

Tømrer- og bygningsnedkerarbejde Tagdækningsarbejde

CVR: xxx

Priser og Forbrug
Outputprisindeks for
hovedreparation og løbende vedligeholdelse
Tlf. 39 17 34 56

Skemaet er udfyldt med aktiviteter for branchen nævnt ovenfor. For aktiviteter hvor dit firma har en stor del af sin om-
du angive en beskrivelse af en eller flere repræsentative aktiviteter - typisk 2-5. Beskrivelsen skal være så præcis som
skal overstrege aktiviteter hvor der er ubetydelig omsætning.

For hver aktivitet skal du oplyse den faktiske salgspris ekskl. moms og afgifter. Salgsprisen skal repræsentere kvart

*Din virksomhed er forpligtet til at indsende disse oplysninger til Danmarks Statistik i henhold til §8 i Lov om Danmark
kan læse loven i Lovsamling om statistik 2006 på www.dst.dk/lovgrundlag under National Lovgivning.*

Udfyldes og indsendes senest >>dato<<

Aktiviteter	Angiv beskrivelse af udvalgte repræsentative aktiviteter	Angiv evt. kendetegn på kundekategorien	Pris i DKK for 2013
Tagrenovering			
Facaderenovering			
Vindues- og yderdørsarbejde			
Altanopsætning og -renovering			
Gennemgribende renovering af køkken			

Hvis der ikke er plads nok på forsiden, kan du beskrive aktiviteterne her:

Tjekliste

Inden du indsender skemaet, er det vigtigt, at du har gjort følgende (sæt kryds):

- Udvalgt et repræsentativt udsnit af din virksomheds aktiviteter (typisk 2-3 stk.)
- Sikret dig, at priserne kan opdateres regelmæssigt
- Beskrevet hver af de udvalgte aktiviteter fyldestgørende vha. de prisfaktorer, der netop er i din branche
- Oplyst hvilken prismetode du har anvendt for hver af de udvalgte aktiviteter (transaktionspris, kontraktpris mv.)
- Har evt. oplyst, hvilken kundegruppe prisen gælder for
- Har inkluderet rabatter i prisen, dvs. oplyst den faktiske salgspris
- Har oplyst den faktiske salgspris, ekskl. moms og afgifter

Kontaktperson

E-mail

Tlf.nr.

Dato og underskrift

Tømrer- og bygningsnedkerarbejde

Priser og Forbrug
Outputprisindeks for
hovedreparation og løbende vedligeholdelse
Tlf. 39 17 34 56

Tagdækningsarbejde

CVR: xxx

Skemaet er udfyldt med aktiviteter for branchen nævnt ovenfor. For aktiviteter hvor dit firma har en stor del af sin omsætning, skal du angive en beskrivelse af en eller flere repræsentative aktiviteter - typisk 2-5. Beskrivelsen skal være så præcis som mulig. Du skal overstrege aktiviteter hvor der er ubetydelig omsætning.

For hver aktivitet skal du oplyse den faktiske salgspris ekskl. moms og afgifter. Salgsprisen skal repræsentere kvartalet.

Din virksomhed er forpligtet til at indsende disse oplysninger til Danmarks Statistik i henhold til §8 i Lov om Danmarks Statistik. Du kan læse loven i Lovsamling om statistik 2006 på www.dst.dk/lovgrundlag under National Lovgivning.

Udfyldes og indsendes senest >>dato<<

Aktiviteter	Angiv beskrivelse af udvalgte repræsentative aktiviteter	Angiv evt. kendetegn på kundekategorien	Pris i DKK for 2013	Pris i DKK for 2014
Tagrenovering	Udskiftning af 5 spær i tagkonstruktion	Privatperson	x kr	xxx kr
	Reparation af udhæng på parcelhus	Privatperson	x kr	xxx kr
Facaderenovering				
Vindues- og yderdørsarbejde	Udskiftning af 5 Dannebrogsvinduer i parcelhus	Privatperson	xx kr x	xxx kr
Altanopsætning og -renovering				
Gennemgribende renovering af køkken	Opsætning af nyt køkken	Virksomhed	xx kr	xxx kr
Gennemgribende renovering af bade				
Gulvarbejde	60 m2 bølgeparket	Stat/offentlig myndighed	xx kr	xxx kr
Brandsikring af tag				

Elarbejde

Priser og Forbrug
Outputprisindeks for
hovedreparation og løbende vedligeholdelse
Tlf. 39 17 34 56

CVR: xxx

Skemaet er udfyldt med aktiviteter for branchen nævnt ovenfor. For aktiviteter hvor dit firma har en stor del af sin omsætning, skal du angive en beskrivelse af en eller flere repræsentative aktiviteter - typisk 2-5. Beskrivelsen skal være så præcis som mulig. Du skal overstrege aktiviteter hvor der er ubetydelig omsætning.

For hver aktivitet skal du oplyse den faktiske salgspris ekskl. moms og afgifter. Salgsprisen skal repræsentere kvartalet.

Din virksomhed er forpligtet til at indsende disse oplysninger til Danmarks Statistik i henhold til §8 i Lov om Danmarks Statistik. Du kan læse loven i Lovsamling om statistik 2006 på www.dst.dk/lovgrundlag under National Lovgivning.

Udfyldes og indsendes senest >>dato<<

Aktiviteter	Angiv beskrivelse af udvalgte repræsentative aktiviteter	Angiv evt. kendetegn på kundekategorien	Pris i DKK for 2013	Pris i DKK for 2014
Traditionelt installationsarbejde				
Styring og automatik				
Energieffektivisering				
Intelligente bygningsinstallationer				

VVS-arbejde

Priser og Forbrug

Outputprisindeks for hovedreparation og løbende vedligeholdelse CVR: xxx

hovedreparation og løbende vedligeholdelse

Tlf. 39 17 34 56

Skemaet er udfyldt med aktiviteter for branchen nævnt ovenfor. For aktiviteter hvor dit firma har en stor del af sin omsætning, skal du angive en beskrivelse af en eller flere repræsentative aktiviteter - typisk 2-5. Beskrivelsen skal være så præcis som mulig. Du skal overstrege aktiviteter hvor der er ubetydelig omsætning.

For hver aktivitet skal du oplyse den faktiske salgspris ekskl. moms og afgifter. Salgsprisen skal repræsentere kvartalet.

Din virksomhed er forpligtet til at indsende disse oplysninger til Danmarks Statistik i henhold til §8 i Lov om Danmarks Statistik. Du kan læse loven i Lovsamling om statistik 2006 på www.dst.dk/lovgrundlag under National Lovgivning.

Udfyldes og indsendes senest >>dato<<

Aktiviteter	Angiv beskrivelse af udvalgte repræsentative aktiviteter	Angiv evt. kendetegn på kundekategorien	Pris i DKK for 2013	Pris i DKK for 2014
Tagrenovering				
Facaderenovering				
Renovering af vandforsyning				
Renovering af varmeanlæg				

Murerarbejde

Priser og Forbrug
Outputprisindeks for
hovedreparation og løbende vedligeholdelse
Tlf. 39 17 34 56

CVR: xxx

Skemaet er udfyldt med aktiviteter for branchen nævnt ovenfor. For aktiviteter hvor dit firma har en stor del af sin omsætning, skal du angive en beskrivelse af en eller flere repræsentative aktiviteter - typisk 2-5. Beskrivelsen skal være så præcis som mulig. Du skal overstrege aktiviteter hvor der er ubetydelig omsætning.

For hver aktivitet skal du oplyse den faktiske salgspris ekskl. moms og afgifter. Salgsprisen skal repræsentere kvartalet.

Din virksomhed er forpligtet til at indsende disse oplysninger til Danmarks Statistik i henhold til §8 i Lov om Danmarks Statistik. Du kan læse loven i Lovsamling om statistik 2006 på www.dst.dk/lovgrundlag under National Lovgivning.

Udfyldes og indsendes senest >>dato<<

Aktiviteter	Angiv beskrivelse af udvalgte repræsentative aktiviteter	Angiv evt. kendetegn på kundekategorien	Pris i DKK for 2013	Pris i DKK for 2014
Tagrenovering				
Facaderenovering				
Altanopsætning og -renovering				
Gennemgribende renovering af køkken				
Gennemgribende renovering af bad				
Gulvarbejde				

Malerarbejde

Priser og Forbrug
Outputprisindeks for
hovedreparation og løbende vedligeholdelse
Tlf. 39 17 34 56

CVR: xxx

Skemaet er udfyldt med aktiviteter for branchen nævnt ovenfor. For aktiviteter hvor dit firma har en stor del af sin omsætning, skal du angive en beskrivelse af en eller flere repræsentative aktiviteter - typisk 2-5. Beskrivelsen skal være så præcis som mulig. Du skal overstrege aktiviteter hvor der er ubetydelig omsætning.

For hver aktivitet skal du oplyse den faktiske salgspris ekskl. moms og afgifter. Salgsprisen skal repræsentere kvartalet.

Din virksomhed er forpligtet til at indsende disse oplysninger til Danmarks Statistik i henhold til §8 i Lov om Danmarks Statistik. Du kan læse loven i Lovsamling om statistik 2006 på www.dst.dk/lovgrundlag under National Lovgivning.

Udfyldes og indsendes senest >>dato<<

Aktiviteter	Angiv beskrivelse af udvalgte repræsentative aktiviteter	Angiv evt. kendetegn på kundekategorien	Pris i DKK for 2013	Pris i DKK for 2014
Vindues- og yderdørsarbejde				
Invendigt maler- og tapetseringsarbejde				
Udvendigt malerarbejde				

Entreprenørarbejde

Priser og Forbrug

Outputprisindeks for

hovedreparation og løbende vedligeholdelse

Tlf. 39 17 34 56

CVR: xxx

Skemaet er udfyldt med aktiviteter for branchen nævnt ovenfor. For aktiviteter hvor dit firma har en stor del af sin omsætning, skal du angive en beskrivelse af en eller flere repræsentative aktiviteter - typisk 2-5. Beskrivelsen skal være så præcis som mulig. Du skal overstrege aktiviteter hvor der er ubetydelig omsætning.

For hver aktivitet skal du oplyse den faktiske salgspris ekskl. moms og afgifter. Salgsprisen skal repræsentere kvartalet.

Din virksomhed er forpligtet til at indsende disse oplysninger til Danmarks Statistik i henhold til §8 i Lov om Danmarks Statistik. Du kan læse loven i Lovsamling om statistik 2006 på www.dst.dk/lovgrundlag under National Lovgivning.

Udfyldes og indsendes senest >>dato<<

Aktiviteter	Angiv beskrivelse af udvalgte repræsentative aktiviteter	Angiv evt. kendetegn på kundekategorien	Pris i DKK for 2013	Pris i DKK for 2014
Tagrenovering				
Facaderenovering				
Vindues- og yderdørsarbejde				
Altanopsætning og -renovering				
Gennemgribende renovering af køkken				
Gennemgribende renovering af bad				
Renovering af elinstallationer				
Renovering af VVS-installationer				